

Tanec i awangarda w Europie Środkowo-Wschodniej. Terytoria – źródła – biografie

Międzynarodowa konferencja naukowa, towarzysząca programowi festiwalu Międzynarodowe Spotkania Teatrów Tańca, otworzy wieloletni projekt prezentacji polskiego tańca współczesnego pt. **TERYTORIA CHOREOGRAFII – NOWE SZLAKI AWANGARDY**. Projekt jest częścią międzynarodowego programu kulturalnego **POLSKA 100**, realizowanego w ramach Programu Wieloletniego **NIEPODLEGŁA** na lata 2017-2021.

Lublin, 16-17 listopada 2017

Akademickie Centrum Kultury UMCS „Chatka Żaka”,
ul. Radziszewskiego 16, Lublin
Języki konferencji: angielski – polski – rosyjski

Organizatorzy:

Instytut Adama Mickiewicza
East European Performing Arts Platform
Lubelski Teatr Tańca – Centrum Kultury w Lublinie
Pracownia Teatrolologii UMCS w Lublinie

Konferencja odbywa się pod honorowym patronatem
Rektora Uniwersytetu Marii Curie – Skłodowskiej w Lublinie.

niepodległa

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

CULTURE INSTYTUT
ADAMA
MICKIEWICZA

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

Lublin **100**
MIASTO INSPIRACJI

 East European
Performing Arts
Platform

 LUBELSKI
TEATR TAŃCA

CENTRUM KULTURY
W LUBLINIE

 UMCS
UNIWERSYTET MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ

 AKADEMICKIE
CENTRUM
KULTURY
UMCS

W historii tańca Europy Środkowo-Wschodniej w XX wieku pojawia się kilka kluczowych pytań. Czy kraje leżące pomiędzy Rosją (radziecką i późniejszą) a państwami Europy Zachodniej, silnymi politycznie i kulturowo biegunami, zdołały osiągnąć po pierwszej wojnie światowej autonomię w dziedzinie twórczości artystycznej, w szczególności w odniesieniu do sztuk młodych, do jakich zaliczał się wówczas taniec współczesny? W jaki sposób taniec wpływał na kształtowanie się tożsamości narodowych w zmiennych realiach politycznych? Jak w poszczególnych krajach przebiegał proces nakładania się na siebie kategorii tradycji i awangardy, jak układały się relacje pomiędzy eksperymentem artystycznym a tańcami ludowymi i narodowymi? Jak tworzone „polityki tańca”? Jak przebiegały procesy instytucjonalizacji tradycji tanecznych, ich kodyfikacja, wpisywanie w projekty ideologiczne i próby emancypacji? Jak wzajemnie uzupełniają się historie narodowe z europejską i światową historią tańca? Wreszcie: w jaki sposób w wielkie narracje historyczne można wpisać mikrohistorie i wątki biograficzne?

Założeniem konferencji jest uzupełnienie tradycyjnej, wertykalnej narracji historycznej (opisującej wpływy i hierarchie) o ujęcie horyzontalne: uwzględniające lokalne różnicowania, wzajemne relacje pomiędzy regionami, wspomnienia osobiste. Widziana z tej perspektywy historia tańca współczesnego Europy Środkowo-Wschodniej wykracza poza opisywanie naśladownictwa czy adaptacji wzorów wypracowanych w centrach i domaga się dostrzeżenia swoistości regionów. Jednocześnie biografie artystów tańca, w tym twórców najważniejszych dla rozwoju tej sztuki, nie dają się zamknąć w wąskich ramach historii narodowych, ze względu na częste migracje, zmiany obywatelstwa, podejmowanie gry z tożsamością i przynależnością, translacje technik.

Program konferencji opiera się na trzech wątkach: roli kobiet w rozwoju tańca współczesnego, regionalnej i transregionalnej perspektywie opisu historii tańca europejskiego XX wieku, relacji tańca współczesnego z tańcami narodowymi i ludowymi. Konferencja rozpocznie się od przypomnienia kilku niezwykłych artystek tańca: Poli Nireńskiej, Bronisławy Niżyńskiej, Marie Rambert, Yanki Rudzkiej. To osobowości artystyczne ukształtowane w Europie Środkowo-Wschodniej, które miały duży wpływ na rozwój tańca współczesnego na świecie: w Wielkiej Brytanii, Stanach Zjednoczonych, Kanadzie i Brazylii.

Konferencja zainauguruje projekt TERYTORIA CHOREOGRAFII – NOWE SZLAKI AWANGARDY. Otworzy dyskusję na temat transregionalnej historii tańca współczesnego, eksponując rolę kobiet w rozwoju XX-wiecznej choreografii krajów Europy Środkowo-Wschodniej. Ukoronowaniem konferencji będzie wydanie zbiorowej, dwujęzycznej publikacji naukowej.

TERYTORIA CHOREOGRAFII – NOWE SZLAKI AWANGARDY to wieloletni projekt prezentacji polskiego tańca współczesnego z udziałem najlepszych artystów, pedagogów i teoretyków tańca skupionych wokół Polskiej Platformy Tańca 2017. Zaplanowany na lata 2017-2021 projekt wypełniony będzie spektaklami, warsztatami, spotkaniami i debatami w najbardziej aktywnych centrach tańca współczesnego w Europie Środkowej i Wschodniej, m.in. na Białorusi, Ukrainie, w Gruzji, Armenii, Słowacji, Czechach, Węgrzech, Słowenii, Serbii, Bułgarii. Projekt jest kontynuacją programu Terytoria choreografii z 2016 roku, którego idea została poszerzona o propozycje związane z wybitnymi postaciami artystek awangardy tanecznej XX wieku polskiego pochodzenia: Poli Nireńskiej, Bronisławy Niżyńskiej, Marie Rambert i Yanki Rudzkiej. Ich dorobek artystyczny oraz fascynujące biografie stanowią punkt wyjścia do budowania programu projektu w oparciu o model interkulturowej wymiany, którego osią jest realna współpraca z lokalnymi środowiskami, i w którym nie brakuje motywów podkreślających silną obecność choreografek i tancerek zarówno dziś, jak i w ogóle w historii polskiego tańca. Przesłanką projektu jest pokazanie, że tak jak w latach 20. i 30, polscy artyści mogą być nadal źródłem inspiracji i nowoczesnego rozumienia choreografii.

Projekt realizowany jest przez Instytut Adama Mickiewicza we współpracy z Instytutem Muzyki i Tańca, East European Performing Arts Platform (EEPAP), Lubelskim Teatrem Tańca – Centrum Kultury w Lublinie oraz Art Stations Foundation.

niepodległa

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

EEPAP INSTYTUT
ADAMA
MICKIEWICZA

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

Lublin
MIASTO INSPIRACJI

East European
Performing Arts
Platform

LUBELSKI
TEATR TAŃCA

CENTRUM KULTURY
W LUBLINIE

UMCS
UNIWERSYTET MICKIEWICZSKI

AKADEMICKIE
CENTRUM
KULTURY
UMCS

PROGRAM

16 listopada – czwartek

10.00

Otwarcie Konferencji z udziałem przedstawicieli Organizatorów:

prof. dr hab. Urszula Bobryk, Prorektor Uniwersytetu
Marii Curie-Skłodowskiej ds. Studenckich

Marta Szymańska
koordynator East European Performing Arts Platform

Ryszard Kalinowski
Lubelski Teatr Tańca – Międzynarodowe Spotkania Teatrów Tańca

Jadwiga Majewska
pomysłodawca i koordynator konferencji, Uniwersytet Jagielloński

10.30-15.00 – SESJA 1

10.30-11.00
Lynn Garafola (Barnard College, Columbia
University) – *Amazonka awangardy na
globalnej scenie*

11.00-11.30
Karen Mozingo (Wydział Teatru, Ohio
State University) – *Choreografia
nieobecności: Ausdruckstanz, emigracja
i Holokaust w dziełach Poli Nireńskiej*

11.30-11.50
Joanna Leźnierowska (Art Stations
Foundation, Poznań) – *Yanka Rudzka.
Gesty i tropy*

11.50-12.10
dyskusja

12.10-12.40
przerwa kawowa

12.40-13.10
Małgorzata Komorowska (Uniwersytet
Muzyczny Fryderyka Chopina, Warszawa)
– *Tancerze w Słowniku biograficznym teatru
polskiego. T. III – Pola Nireńska, Aleksander
Fortunato, Stanisław Szymański i inni*

13.10-13.40
Jacek Łumiński (PWST Kraków, Wydział
Teatru Tańca w Bytomiu) – *Śląski Teatr
Tańca - realizacja romantycznej idei polskiego
międzywojennego tańca ekspresjonistycznego
(Polskiego Ausdruckstanz)*

13.40-14.00
Oleksandr Manshylin (Kijowski Narodowy
Uniwersytet Kultury i Sztuk Pięknych;
Państwowa Akademia Teatru, Kina
i Telewizji im. Karpenki-Karego w Kijowie)
– *Międzynarodowe projekty (z udziałem)
ukraińskich grup i artystów tańca
współczesnego 2010-2017*

14.00-14.20
Wspomnienie postaci badacza
Romana Arndta

14.20-15.00
dyskusja

niepodległa

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

CULTUREAP INSTYTUT
ADAMA
MICKIEWICZA

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

lublin MIASTO INSPIRACJI

**East European
Performing Arts
Platform**

**LUBELSKI
TEATR TAŃCA**

**CENTRUM KULTURY
W LUBLINIE**

UMCS
UNIWERSYTET MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ

**AKADEMICKIE
CENTRUM
KULTURY
UMCS**

17 listopada – piątek

9.00-13.00 – SESJA 2

9.00-9.30

Stephanie Jordan (University of Roehampton, Londyn) – *Dialogi pomiędzy muzyką i tańcem: od polskich akcentów do teraźniejszości*

9.30-9.50

Alexandr Chepalov (Akademia Kultury w Charkowie, magazyn “Taniec na Ukrainie i na świecie”) – *Rekonstrukcja tańca według Rudolfa Labana w Asconie w 2017 roku*

9.50-10.10

Jadwiga Majewska (Uniwersytet Jagielloński, Kraków) - *Polityka wobec tańca i polityczność tańca w dwudziestolecium międzywojennym i w powojennej Polsce*

10.10-10.40

Tomasz Nowak (Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina, Warszawa) – *Polskie środowisko tańca modernistycznego wobec tańca narodowego i ludowego*

10.40-11.00

dyskusja

11.00-11.20

przerwa kawowa

11.20-11.40

Olena Shabalina (Akademia Kultury w Charkowie) – *Słownik contemporary jako badanie ruchu w jego rozwoju*

11.40-12.00

Svetlana Ulanovskaya (Białoruska Państwowa Akademia Muzyki, Mińsk) – *Czy istnieje historia białoruskiego tańca współczesnego? Próba periodyzacji*

12.00-12.20

dyskusja

12.20-12.40

przerwa kawowa

12.40-13.25

Wykład **Susan Manning** (Northwestern University, Chicago) – *Naród i świat w tańcu współczesnym: ku globalnej historii*

13.25-15.00

Otwarta dyskusja: *Migracje artystyczne w tańcu współczesnym* – z udziałem prelegentów i uczestników konferencji

Wydarzenie jest organizowane przez Instytut Adama Mickiewicza we współpracy z Lubelskim Teatrem Tańca- Centrum Kultury w Lublinie, East European Performing Arts Platform (EEPAP) oraz Pracownią Teatrolologii UMCS w Lublinie.

Projekt jest częścią koordynowanego przez Instytut Adama Mickiewicza międzynarodowego programu kulturalnego POLSKA 100, realizowanego w ramach Programu Wieloletniego NIEPODLEGŁA na lata 2017-2021.

Sfinansowano ze środków MKiDN w ramach Programu Wieloletniego NIEPODLEGŁA na lata 2017-2021.

niedoległa

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

CULTUREP INSTYTUT
ADAMA
MICKIEWICZA

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

Lublin
MIASTO INSPIRACJI

East European
Performing Arts
Platform

LUBELSKI
TEATR TAŃCA

CENTRUM KULTURY
W LUBLINIE

UMCS
UNIWERSYTET MICKIEWICZA

AKADEMICKE
CENTRUM
KULTURY
UMCS